

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Sacramentis, Mille Sexcenti Errores, Vaniloqvia, Et Cavillationes

Miletus, Vitus

Mogvntiae, 1593

VD16 M 5205

De Discrimine Sacramentorum noui & veteris Testamenti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30094

Millesexcenti Errores,

112. Sacramentorum Consecrationem non esse aliud, quã magicam per murmura verborum incantationem. *Pasim omnes.* Verum cum magia nulla sit, vel esse possit, sine pacto quomodo libet inito cum Diabolo, verba verò Sacramentorum pronuncientur ex ore & pacto Christi, non ad dementandos vel incantandos, sed ad sanctificandos, & à potestate Diaboli eripiendos homines, quomodo magica sunt, vel dici possunt? An Christus Magus? An Christus Belial? An sanctificatio hominũ, incantatio est, vel magia? an potius eorum verba & doctrina blasphemata?

113. Pontificios vim Consecrationis Sacramentorum ponere in solo murmure & strepitu verborum, siue vt Kemnitius loquitur, in solis Syllabis & Characteribus, siue vlla fide & sensu. Errant: Non enim in sono vel numero characterum & syllabarum, sed in sensu & significatione vim illam ponunt: Nec vna magis, quàm alia lingua Sacramenta administrari docent, non attendentes, quo sono sonituque vel caractere verba pronuncientur, dummodo sensus verus & ordo retineatur, sine quo Consecratio fieri nulla potest.

De Discrimine Sacramentorum noui & veteris Testamenti.

114. **D**iscrimen nullum esse, inter Sacramenta veteris & noui testamenti, nisi quoad signa & ceremonias externas. *Kemnit. pag. 16. Idem Luth. expressè tom. 2. lat. de Capt. Babyl. pag. 73. Et idem expressè contrarium in Conuinc. tit. de Sacram.* Errant verò, planum est enim, signa utrobique esse persimilia, Neque enim alius vel panis vel aqua, vel oleum vel vinum in nouo est, ac in veteri fuit testamento. Non ergò in signis, sed in rebus ipsis significatis, querendum est discrimen.

115. Augustinum pasim scribere, Sacramenta vetera in signis diuersa, in re fuisse eadem. *Kemnit. pag. 15.* Verum id quidem,

dem, sed non eo (quem Kemnitijs fingit) sensu, quasi eandem, quam significabant, rem ex institutione sua contulerint, alioquin egena & nuda minimè dicerentur ab Apostolo elementa, sed quod in usu ipsorum res eadem, non propter institutionem signi, sed fidem Christi venturi, conferebatur. *Galat. 4. Coloss. 2. 1. Cor. 10.*

116. In hoc duntaxat differre Sacramenta nostra à veteribus, quod illa significabant Christum venturum, nostra verò annunciant exhibitū. *Kem.* Atqui propter solam significationem, nulla instituenda erant noua, neq; propter ipsam, sed propter hominum instituta sunt renouationem, sanctificationem & iustificationem. Igitur non in significatione Christi præsentis, futuri vel præteriti, sed in virtute & efficacia ipsorum Sacramentorum quaerenda est diuersitas.

117. Sacramenta vetera non tantum significasse, sed verè contulisse gratiam, eandem quam nostra conferunt. *Kemnit. Hebr. 1. Luther. supr.* At si eandem contulerunt, quomodo nostrorum figura fuerunt & vmbra? An idem sunt Corpus & corporis vmbra? Figura & veritas? Quomodo nuda fuerunt & egena signa & elementa, si eandem cum nostris gratiam contulerunt? *1. Cor. 10.*

118. Pontificios negare, Sacramenta quoquo modo contulisse gratiam. *Kemnit.* Minimè: Etenim ex opere operantis, siue quod alij dicunt, ex fide in Christum venturum gratiam contulisse, eaque homines saluatos fuisse, nulli negant Pontificij.

119. In hoc differre Sacramenta vetera à nouis, quod noua maiorem & vberiore gratiam conferant veteribus. *Kemnit. ibid.* Cum eodem prorsus loco pluribus contendat, in veteri lege eundem fuisse Christum, eandem promissionem, eandemque fidem & gratiam: Et quidem, si per illa, non minus ac per nostra, homines saluabantur, quid minus conferebant illa quam nostra? Denique maiorem volunt conferri per noua, cum nec per hæc, nec per illa vllam dari, sed propter fidem eandem omnibus imputari passim contendant?

120. Pontificios gratuitam promissionē, quā gratia offertur & ex-

Millesexcenti Errores,

& exhibetur, & fidem, qua promissio apprehenditur, ex Sacramentis proscribere. *Kemnit. ibid.* At mirabile est, quomodo fidem ex Sacramentis proscribant, cum sine fide ad Sacramentorum perceptionem neminem admittant? Gratiam verò quomodo Sacramentis derogant, cum eam ex opere operato conferre omnes affirmant?

121. Pontificios Sacramenta ex Sacramentis proscribere, ex Dei actione facere opus nostrum, ex gratia meritum, ex promissione præceptum. *Kemnit. ibid.* Egregie sanè, Omnia prope modum Sacramenta è medio sustulerunt & proscripserunt, & dum hoc ipsum palàm factitant, Pontificios qui ea scriptis factisque propugnant, id agere clamitant? Et quomodo ex actione Dei faciunt opus nostrum? An Sacramentorum vis & operatio opus non est Dei? Ex gratia verò quomodo faciunt meritum? cum sine gratia, non modo nullum meritum, sed nec opus quidem vnde quaque agnoscant bonum? nec aliud sint nostra merita, quàm Dei gratuita dona. Promissionem denique nulli præceptum faciunt, sub præceptum tamen cadere omnes docent.

122. Calumniari Pontificios, quod Lutherani Sacramenta è medio tollant, & proscribant. At cum vim nullam Sacramentis, sed omnem fidei, atque adeò parem omninò tribuant veteribus, nonné Sacramenta penitus eneruant & annihilant? De qua re Basil. sic loquitur: *Qui veritatem vmbra comparans, eamq; figuris conferens, ea quæ figuris significantur tribuit, vniuersam pariter Evangelij dispensationem eleuare aggreditur.* Et infr. *Quid confers lauacra cum lauacris? quæ solam nominis appellationem habent communem? rerum verò tanta est differentia, quanta est inter somnia & veritatem, inter vmbra & imagines, & inter ea quæ verè sunt.* Et idem significauit Augustin. cum dixit: *Sacramenta non sunt eadem, quia alia sunt dantia salutem, alia promittentia Saluatorem.*

123. Augustinum, quando dicit, Sacramenta veteris testamenti promississe Saluatorem, nostra verò conferre salutem, loquitur à modo de iis Sacramentis antiquis, quæ annexam promissi-

De Spir. Sanct.
cap. 14.

In Psal. 73.

promissionem non habebant. *Kemnit. pag. 13.* Cum de omnibus loquatur in genere, dicens, Omnia fuisse mutata, eò quòd nulla dabant salutem: Deinde loquitur de illis, quæ promittebant Saluatorem, at quomodo salutis non habet promissionem, quod salutis promittit datorem? an aliud est promittere Saluatorem, quàm promittere salutem per Saluatorem?

124. Non esse præsumendum de tanto viro Augustino, quod senserit, nullam per Sacramenta vetera collatã fuisse gratiam, cum palàm sit, Circumcisione saluatos fuisse homines. *Kemnitius ibid.* Cum nullus vnquam Circumcisioni gratiam ex opere operantis detraxerit.

125. Pontificios studiosè occultare, & deprauare sententiam Lutheri, quasi senserit, omnia indifferenter veteris legis Sacramenta contulisse gratiam, cum non ignorent, vel ignorare deberent, quod idem Lutherus annotauit, in sua *Capt. Babyl. Sacramenta quaedam veteris legis tantùm fuisse præfiguratiua, seu significatiua*; alia autem non tantùm significasse, sed etiam habuisse annexam promissionem gratiæ. *Idem Kemnitius.* Cum hanc ipsam distinctionem ab aliis non habeant, quam à Scholasticis, qua tamen non obstante, gratiam nullam ex opere operato contulisse, vnanimiter omnes contestantur Scholastici.

126. Iridem Noe, Vellus Gedgonis, signum Achatz, vmbra Horologij, & similia, vera fuisse veteris testamenti Sacramenta. *Lutherus de Capt. Babyl. cap. de Baptismo.* Somnia dicere debet, non Sacramenta: Ecquis enim ea vera fuisse Sacramenta aliquando somniauit? Nisi signum quodlibet, Sacramentum quoquo modo dicere velimus? *Genes. 9. Iudic. 6. Isai. 7. 4. Reg. 20.*

127. Scripturam non definire de Sacramentis veteris legis, quid sint per se, hoc est, ex institutione diuina, vt scilicet sunt sigilla promissionis gratiæ, & iustitiæ fidei, sed repræhendere solum & refutare eorum falsas opiniones, quas homines externis illis ritibus, neglecta promissione & fide, affingebant. *Kemnit. pag. 14.* Cum nec vetera, nec noua Sacramenta, sigilla sint promissionis, vt alibi diximus, Eo enim ipso, quo sigilla dicuntur

E gratiæ,

Millesexcenti Errores,

gratia, eam conferre negantur, aliud est enim, longè sigillare vel obfigurare, aliud, verè efficere & conferre gratiam.

128. Scripturam reprehendere falsas eorum opiniones, quas homines illis ritibus, neglecta promissione & fide, affingebant. *Kemnitius*. At quinam obsecro illi Pontificij vel Scholastici, qui neglecta promissione & fide, externis signis & ritibus meritum aliquid vel gratiam tribuerunt? Gratiam verò Sacramentis annexam, non hominum vel Scholasticorum affinxit opinio, sed Christi addidit & indidit institutio.

129. Augustinum, quando scribit, Sacramenta vetera per Christum fuisse ablata, & noua instituta, numero pauciora, obseruatu facilia, significatione præstantiora, virtute maiora, vtilitate meliora, &c. non velle, quod Sacramenta vetera nullam omninò contulerint gratiam, sed quod non tantam, quantum nostra, *Certè enim*, (inquit *Kemnitius*) *quæ secundum magis & minus comparantur, licet gradu differant, in vno tamen & eodem genere conueniunt*. Verùm Augustinus non tantum asserit, ista numero esse pauciora, sed etiam virtute maiora & efficaciora: At obsecro, quâ virtutem maiorem habent ista, si non conferunt, quod illarantum significabant? aut si illa quoque gratiam qualemcumque contulerunt, quomodo umbra & egenae lemèta fuerunt?

De Efficacia Sacramentorum.

130. **D**ocere, Sacramenta esse causam iustificationis, non esse aliud, quàm abstrahere homines à Christo & eius passione, & iustificationem tribuere signis. *Caluin. lib. 4. Inst. cap. 14. §. 14.* At nisi homines isti à Christo prorsus essent abstracti, aut potius in reprobum sensum traditi, vaniloquia eiusmodi minimè effutirent: An enim à Christo abstrahuntur, qui ad illa media ablegantur, quibus ad Christum peruenitur? & quæ ipse pro salute hominum instituit Christus? An Apostoli homines à Christo abstraxerunt, quando interroganti-

bus ille